

TALLINNA ÜLIKOOL

Erialane eesti keel haridustöötajatele

Keeleline tugi eestikeelsele õppele üleminekul

Annika Bauer, Helina Puksmann

Tallinna ülikool 23.04.2026

- Mis? – erialase eesti keele kursus õpetajakoolituse üliõpilastele
- Miks? – et toetada õpetajate tööd seoses üleminekuga eestikeelsele õppele
- Kellele? – õpetajatele, kes valdavad oma ainet, kuid vajavad keelelist toetust eesti keeles töötamiseks

EESMÄRK

SIHTRÜHM

Praktiline keelekursus, mis toetab õpetajaid eestikeelsele õppele üleminekul.

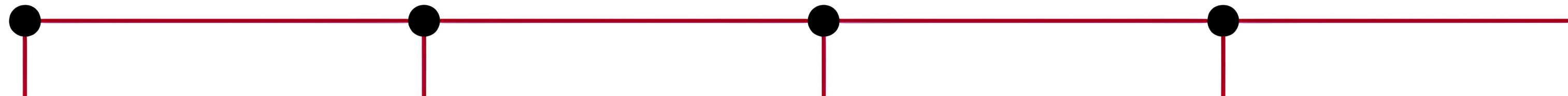
Kursuse disain ja areng

78 ak/h kokku

42 ak/h
kontaktid

36 ak/h
iseseisev töö

Loodud 2024. aastal TLÜ ja HTMi koostöös õpetajakoolituse üliõpilastele.

Kasvas välja täienduskoolituseks tegevõpetajatele koostöös HARNO ja HTMiga.

Kevad 2024 — 3 rühma (2 kohapeal, 1 Zoomis).

Sügis 2025 — 2 rühma (1 kohapeal, 1 Zoomis).

Kursuse keskmes

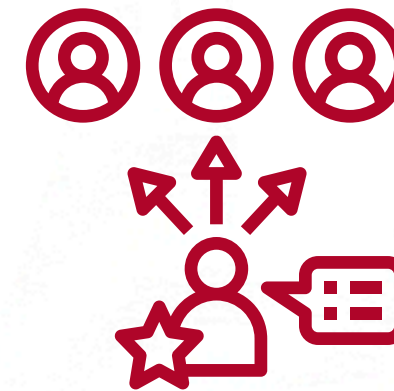
Autentsed tekstid

Õpe põhineb autentsetel tekstidel ja praktilistel igapäevastel suhtlusolukordadel.

Sõnaveebi fraasikogu

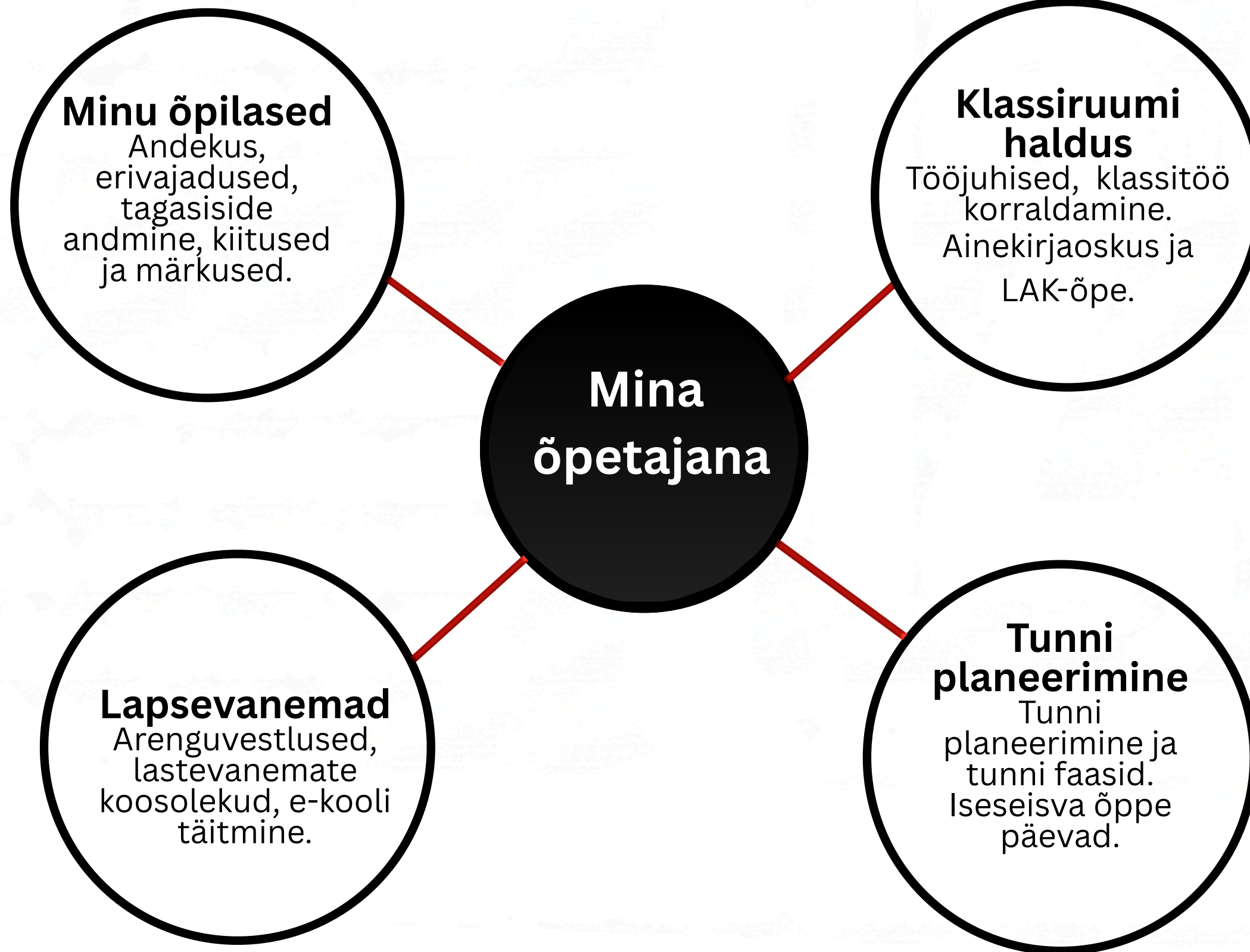
Materjali aluseks on osaliselt kasutatud Kärt Hoffmanni magistritööl põhinevat Sõnaveebi õppetöö korraldamise fraasikogu.

Praktiline juhendamine

Rõhk suhtlusolukordadel, juhiste ja töökäskude vormistamisel, õppijate käitumise juhtimisel ning ladusal suulisel ja kirjalikul väljendusoskusel.

Peamised teemad

Keelelised vahendid ja grammatiline täpsus

Ma alustasin töötada õpetajana	Hakkasin töötama / alustasin töötamist	Rektsioon (hakkama vs alustama)
Võta õpikut välja, teeme vihikut lahti	Võta õpik välja, teeme vihiku lahti	Käskiv kõneviis
Hinded peavad väljas olla	Hinded peavad väljas olema	<i>ma-</i> ja <i>da-</i> infinitiiv
Panen hinneid välja	Panen hinneid välja	Mitmuse osastav ja muutuva tüvega sõnad

Eestikeelsele õppele ülemineku eesmärk on tagada kõigile Eesti lastele kvaliteetne eestikeelne haridus.

Seoses sellega on kehtestatud nõue, et õpetajatel peab olema eesti keele oskus vähemalt C1-tasemel.

Samal ajal oodatakse õpetajatelt ka tehnoloogia ja tehisintellekti kasutamist õppetöös.

12,5%

Vaid 12,5% haridustöötajatest sooritas 2024. aastal spetsiaalselt neile mõeldud C1-eksami edukalt (HARNO).

Vaja on uut metoodilist tuge, mis aitaks ületada nii keelebarjääri, eksamiärevuset kui ka tehnoloogia kasutamisega tekkivat survet.

Uurimuse eesmärk on leida sild keeleõppe ja digipädevuse vahel

Põhieesmärk: selgitada välja, kuidas võivad digitaalsed õppetegevused ja tehisintellekt toetada haridustöötajate eesti keele C1-taseme omandamist ning toetada õpetajate digipädevuse arengut.

1. Keeleline areng

TI roll akadeemilise ja tööalase keele (CALP) arengu toetamisel.

2. Enesekindlus

Rohkem enesekindlust ja TI kui kognitiivne telling (*scaffolding*).

3. Praktika

Digivahendite ja I-TPACK oskuste ülekandumine õpetaja töösse.

4. Motivatsioon

Õppijate psühholoogiliste baasvajaduste toetamine enesemääramisteooria raamistikus.

Uurimuse disain, andmekogumine ja analüüs

Etapp 1

**Uuringu
kavandamine**

Kvalitatiivne juhtumiuuring.
Kontekst: 3 EAP distantsõppe
kursus (Zoom), lõimitud
I-TPACK raamistik.

Etapp 2

**Valim ja
andmete kogumine**

Algus: taustaküsitlus
Google Formsis (n=17).
Lõpp: poolstruktureeritud
süvaintervjuud (n=11).

Etapp 3

Analüüs ja tulemused

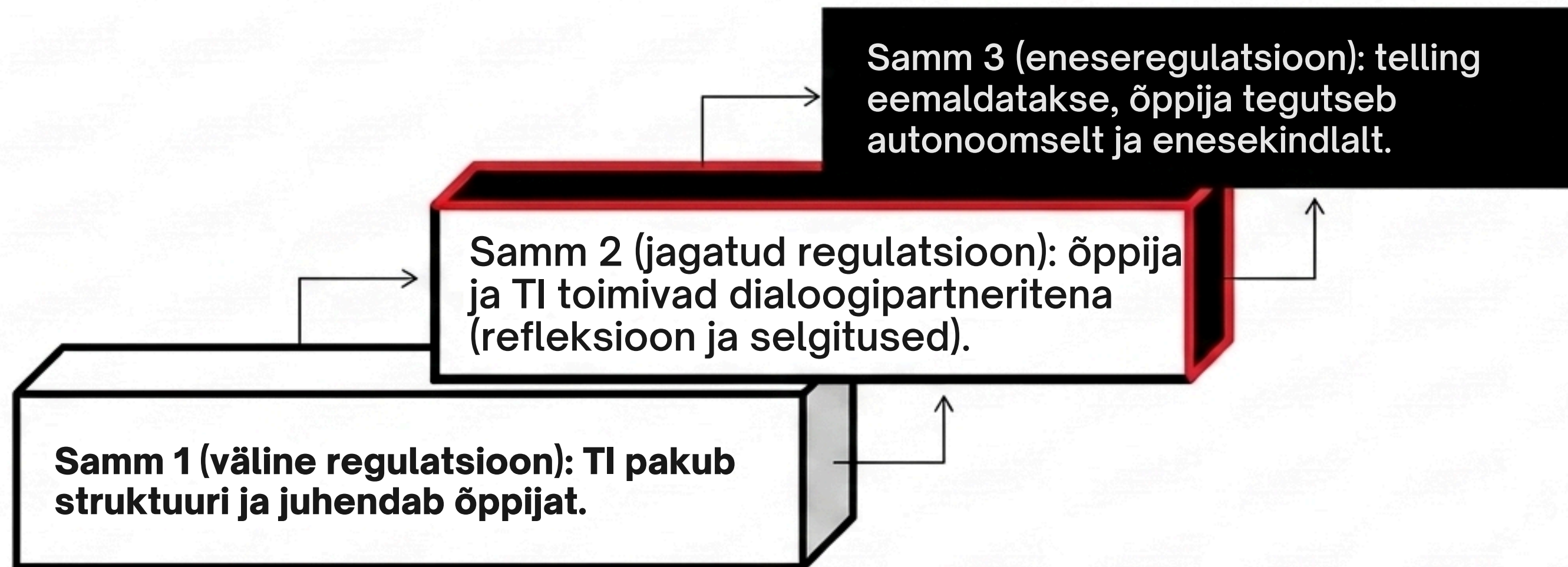
Kvalitatiivne sisuanalüüs:
kodeerimine ja tulemuste
tõlgendamine.

Hinnang keeleoskusele enne kursuse algust

C1-tase eeldab paindlikku, ladusat ja täpset keelekasutust, millega suudetakse mõista ja luua keerukaid, abstraktseid ja nüanssirikkaid tekste ning osaleda loomulikult ja veenvalt nii suulises kui kirjalikus suhtluses eri olukordades.

Tehisintellekt toimib kognitiivse tellinguna, säilitades õppija aktiivse rolli

Oht: õppija võib muutuda tehisintellektist liigselt sõltuvaks. Hea õppedisain suunab õppijat ise mõtlema ja oma valikuid põhjendama.

Tehisintellekt muutub vigade parandajast selgitavaks dialoogipartneriks

Õp4: „Ta mitte ainult ei paranda, vaid kirjutab ka, miks.“

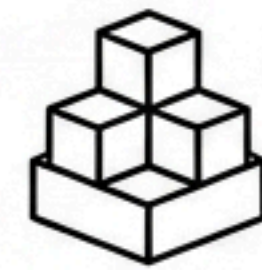
Selgitav tagasiside

Vabastab õppija hirmust eksida; vead on õppimiseks.

Sõnastuse rikastamine

Pakub alternatiive ja sünonüüme, aidates liikuda igapäevakeelelt akadeemilisele.

Tekstiloome toetamine

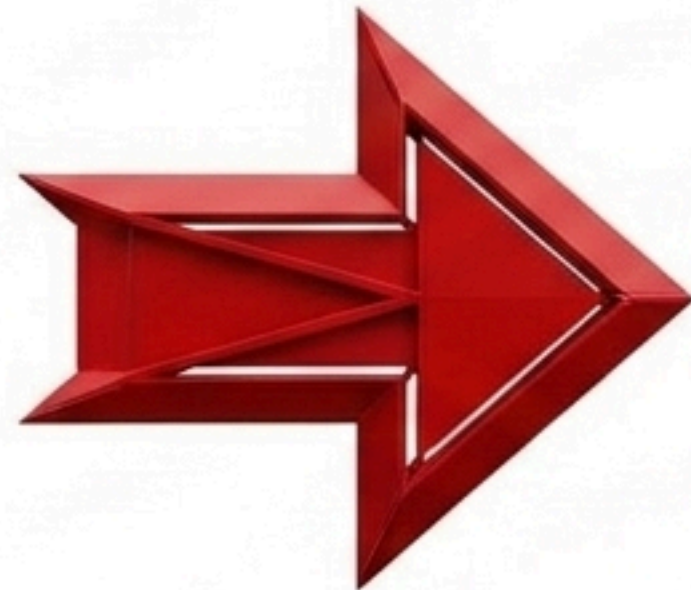
Aitab luua C1-nõuetele vastavaid tekste, mida õppija üksi veel ei suudaks.

Digitaalne enesekindlus kasvab ebakindlusest automaatse harjumuseni

Enne kursust (ebakindlus)

Digivahendite kasutus oli episoodiline, sageli piirdus vaid lihtsa tõlkimisega. Uus tehnoloogia tekitas ebakindlust.

(Õp7): „No kui me alustasime, siis ma mõtlesin, et see on väga raske minu jaoks... pean loobuma.“

Pärast kursust (autonoomia)

Tehnoloogiast saab regulaarne enesekontrollivahend, passiivsest kasutajast kujuneb teadlik õppija.

(Õp7): „Praegu ma tean ja võin juba ise midagi teha.“

Õppijana kogetud väärtus kandub üle õpetaja töösse

Peamine takistus uute tööriistade katsetamisel igapäevatoos on ajapuudus.

Uued tööriistad leiavad koha haridustöötaja töös

NotebookLM

Keerukate tekstide analüüs, kokkuvõtete, viktoriinide ja esitluste loomine.

Õp6: „Esimene samm on Notebook.“

Google Storybooks & Canva AI

Tekstide visuaalne toetamine ja sisu diferentseerimine noorematele õppijatele, muutes materjali kaasahaaravaks.

Õp11: „...kui on asendustunnid, siis võib väga kiiresti ette valmistada. Lapsele huvitav.“

Suno

Õppesisu audiitiivne mitmekesistamine, näiteks reeglite ja tekstide loomine lauludena, mis loob eeldusi suuremaks õpimotivatsiooniks.

Õp5 „See laulude ja luuletuste tegemine oli väga huvitav.“

Tõeline muutus sünnib tehisintellekti ja õpetaja teadliku juhendamise koosmõjus

Tehisintellekt üksi ei ole lahendus: ilma teadliku suunamiseta võib õppija hakata oma mõtlemist liigselt delegeerima (*offloading*).

Kui tehisintellekt pakub õppimisele tuge ja õpetaja suunab protsessi, kujuneb õppijast iseseisev ja digipädev keelekasutaja.

Uurimuse peamised järeldused

1. Tajutud muutus CALP-keeleoskuses

TI pakub olulist tuge kirjaliku ja akadeemilise keeleoskuse arendamisel, pakkudes nii selgitavat kui ka parandavat tagasisidet.

2. Hirmust saab harjumus

Kui TI-d kasutada regulaarselt, kujuneb sellest igapäevane enesekontrolli vahend ja loomulik osa õppimisest.

3. Õppijast õpetajaks

Kui õpetaja kogeb I-TPACK raamistikku õppijana, on tal lihtsam uusi tehnoloogiaid oma igapäevatöös rakendada.

4. Motivatsiooni ankur

Digitaalselt toetatud keeleõpe on tulemuslik siis, kui tehnoloogia toetab õppija iseseisvust ja arengut ning õpetaja loob toetava ja turvalise keskkonna.

„Tuleviku keeleõpe peab leidma tasakaalu tehnoloogilise efektiivsuse ja inimliku autonoomia vahel, tagades, et tehnoloogia jääb toetajaks, mitte mõtlemise pärssijaks.“

Täname kuulamast!